

§ 9 Remiss om Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS dnr 170-435/2015

Dnr 150-555/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen ”Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget för år 2015, gavs kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma i särskilt ärende med förslag på ytterligare avtalsområden där servicenämnden bör överta ansvaret för upphandling.

Stadsledningskontoret tog fram ett förslag på ett ökat antal avtalsområden där centralupphandling bör vara normalt tillvägagångssätt, där varor eller tjänster inte bedöms som specifika för en verksamhet inom en särskild nämnd. Föreslagna avtalsområdena berör många eller samtliga nämnder och gör att vinsterna med centralt upphandlade ramavtal ska kunna uppnås. Centralupphandling innebär att beslutet blir tvingande för stadens nämnder. Stadsledningskontorets föreslår att servicenämnden, genom avtal med kommunstyrelsen, ska ges ansvaret för att upphandla och förvalta ramavtal för de föreslagna avtalsområdena.

Äldreförvaltningen ser positivt på förslaget. Ett utökat ansvar för serviceförvaltningen bör leda en till minskad arbetsbörda för staden som helhet, ett minskat antal felaktigheter i upphandlingsprocesserna på stadens alla förvaltningar samt bör ge ekonomiska vinster genom de stora volymer som görs genom centralupphandling. Förslaget kan ses som en viss centralisering av upphandlingsansvaret och är i linje med de synpunkter förvaltningen lade fram i maj månad i samband med utredningen ”Översyn av Stockholms stads organisation för upphandling och inköp” som initierades av stadsdirektören.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M) och (KD):

”I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell för ökad trygghet och rättssäkerhet på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar.

Vi ställer oss undrande inför det faktum att kontrollen av att villkoren efterlevs enligt vita-jobbmodellen ska ske av de fackliga organisationerna, som därmed i Stockholms stads namn går in till företag för att genomföra en myndighetsutövning; att kontrollera företagen och därmed ges tillgång till företagets bokföring, löne- och personallistor.

Vi ställer oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Vi är av åsikten att det är viktigt att de krav staden ställer vid upphandlingar är av sådan karaktär att de inte omöjliggör för mindre företag att delta.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrیدا konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen.”

§ 10 Remiss om Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS dnr 170-850/2015

Dnr 150-633/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen ”Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad och därmed revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet. Vidare framgår det av budget för 2015 att kommunstyrelsen fått i uppdrag att skärpa nuvarande antidiskrimineringsklausul.

Kommunfullmäktige har också i budget för 2015 angett att staden, så långt lagstiftningen medger, ska ställa krav på meddelarfrihet för personal inom välfärdssektorn. Tillämpning av nuvarande klausul rekommenderas endast när staden upphandlar vård- och omsorgsenterprenader. Kommunstyrelsen föreslår att användningsområdet för klausulen utvidgas till att omfatta samtliga entreprenadupphandlingar som avser drift av verksamhet inom socialtjänsten.

Äldreförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de flesta av kommunstyrelsens förslag i programmet samt förändringarna beträffande klausulerna om antidiskriminering och meddelarfrihet. Dock anser förvaltningen att vissa krav beträffande arbetsmiljö, mänskliga rättigheter samt miljö- och klimatmål kan vara svåra att följa upp utan att ytterligare resurser tillförs den uppföljande verksamheten. Samma sak gäller en del av kraven i antidiskrimineringsklausulen.